

selge, jeg troede, at det jeg mener er det rigtige paa dette Punkt, var udtrykt i § 1 ved Ordene: saa snart Omstændighederne tillade det; men det ærede Medlem, der havde Ordet paa Forslagsstillernes Begne, forklarede disse Ord paa en hel anden Maade. Som sagt, jeg kan ikke tro andet end, at det almindelig vil anerkendes, at man vilde begaa en ligefrem Uret imod de Mænd, som for Øjeblikket sidde i Embederne, ved at tvinge dem til at selge imod deres Vilje. Naar der da skal spørges, om Lovforslaget er saaledes affattet, at man kan være vis paa, at Præsteembederne intet tabe, mener jeg lige som den højtærede Minister og ligesom det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, at Lovforslaget ikke er tilstrækkelig betryggende. For det første maa man jo henvende sin Opmærksomhed paa den Jordlob, der bliver tilbage. Seg skal ikke indvende noget videre imod Hovedbestemmelsen, at der skal blive et saa stort Areal tilbage, som er fornødent til at holde 2 Heste og 4-6 Køer, dette kan være lille nok, men det skal jeg ikke indvende noget imod. Derimod kender jeg af personlig Erfaring forskellige Steder paa Landet, hvor den anden indskrænkende Bestemmelse, at det Areal, der bliver tilbage, ikke maa være 2 Tdr. Hartkorn, vil være aldeles ødelæggende for vedkommende Præst. Han vil saa en Jordlob tilbage, som han kun vil have Udgift af at drive; og det kan jo dog ikke være Meningen. Dernæst siges der jo i Lovforslaget, at Jorderne, der skulle afhændes, først skulle taksæres, og dette maa vistnok siges at være rigtigt, jeg ved i alt Fald ikke nogen Maade, hvorpaa det er muligt at faa Værdien frem, end gennem en paa betryggende Maade foretagen Taksation. Men ganske sikkert betragter jeg ikke den Kommission, som skal nedsættes i Genhold til Lovforslagets § 4, som betryggende, henset til den Bestemmelse, der staar i § 2, at Kommissionen under visse Betingelser kan overtage Jorden efter Taksationsværdien. Man maa vistnok forde, at ingen af Taksationsmændene kan have nogen Interesse af, at Jorden bliver sat billigere, end dens virkelige Værdi er, men naar det er iagttaget, og Taksationskommissionen altsaa nedsættes paa en betryggende Maade, ser jeg ikke, at der kan være noget at indvende imod, at Værdien udfindes gennem Taksation, og heller ikke finder jeg, at der saa kan være noget at indvende imod, at der gives Sogneraadet Bemyndigelse til at overtage Jorderne for Taksationssummen. Man maa jo i det hele taget lægge Mærke til den Bestemmelse, der staar i § 2, sidste

Stykke, sidste Punktum; thi derefter er det jo, naar Taksationen er foregaaet, og naar Kommunen dernæst ikke har overtaget Jorden, og der dernæst er forsøgt Salg ved offentlig Auktion, overladt til Ministeren ikke at selge, hvis der ikke gennem Auktionen indkommer den fulde Værdi i Genhold til Taksationen. Det eneste, man i alt Fald kunde have at indvende herimod, var det, at Ministeriet mistede en Del af sin nuværende Bemyndigelse til at selge Præstegaardsjorderne, idet det jo efter denne Lov for Fremtiden kun kan selge dem i mindre Lodder, men hvad det angaar, mener jeg ganske vist, at hvis man i det hele vil gaa ind paa Lovforslagets Princip, maa man ogsaa finde sig deri, og selv om man maaste kunde sige, at det for vedkommende Præsteembede vilde have været til størst Fordel straks at komme af med Jorden, har det til skyende og sidst dog ingen Ret til at stille sig af med denne Jord, det kan kun erhverve en saadan Ret ved særlig af Ministeriet givet Bemyndigelse, saa at paa dette Punkt ser jeg ikke, at der sker Embederne nogen Uret. Ganske vist bør Taksationen foretages saaledes, at der kun tages Hensyn til, hvad Værdi Jorden i og for sig har uden Hensyn til den særlige Byrde, der bliver lagt paa Jorderne, at de skulle bevares som mindre Lodder for al Fremtid; men jeg tror nu paa den anden Side ikke, at det vil have saa overmaade meget at sige; jeg tror ikke, at en saadan Indskrænkning vil bringe Værdien meget ned. Men selv naar man nu ad denne Vej er kommen til det Resultat, at Præsteembedet for den nuværende Tid havde faaet fuld Erstatning, er man jo dog ogsaa nødsaget til at se ud i Fremtiden, og det kan ikke nægtes, at det vil for at sikre Fremtiden være nødvendigt saaledes, som hidtil ogsaa saa godt som altid er sket, at konvertere en Del af Købesummen til en Byggesgift. Gør man det, vil man ogsaa gøre det nemmere og lettere for Køberne at købe, idet man da langt lettere, end naar hele Købesummen skal sættes i Penge, kan gaa ind paa Lovforslagets Bestemmelse om, at de $\frac{3}{4}$ af Købesummen, som jo i saa Tilfælde maa forstaaes som den kontante Købesum, kunne blive staaende i Ejendommen, noget, man dog vist næppe kunde gaa ind paa, hvis hele Købesummen skal sættes i Penge. Jeg ser nu ikke rettere end, at hvad denne Side af Lovforslaget angaar, maa det være muligt at komme til Enighed i Tingene og mellem Tingene og Regeringen, naturligvis forudsat, at man virkelig mener og erkender, at det for det andet Formaal, for hvis Skyld man jo dog egentlig vil have hele